

Sygn. akt II S 108/16

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny – Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Jarosław Tyrpa (sprawozdawca)

Sędziowie: SO Renata Stępińska

SO Weronika Oklejak

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2016 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skarg E. N. i D. M.

przy uczestnictwie Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wadowicach

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym w Wadowicach, sygn. akt I Co 2847/11

postanawia:

I. stwierdzić, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w Wadowicach pod sygnaturą I Co 2847/11 doszło do naruszenia prawa skarżących E. N. i D. M. do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki;

II. przyznać skarżącym E. N. i D. M. od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wadowicach kwoty po 2000 (dwa tysiące) złotych;

III. w pozostałej części skargi oddalić;

IV. zwrócić skarżącym E. N. i D. M. kwoty po 100 (sto) złotych uiszczonych tytułem opłaty od skarg.

SSO Renata Stępińska SSO Jarosław Tyrpa SSO Weronika Oklejak

UZASADNIENIE

Skarżący E. N. i D. M. złożyli skargi w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki i domagali się stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie, toczącej się przed Sądem Rejonowym w Wadowicach do sygn. akt I Co 2847/11, zobowiązania Sądu Rejonowego do rozpoznania sprawy w terminie jednego miesiąca oraz zasądzenia na rzecz każdego ze skarżących kwoty 20 000 zł.

W uzasadnieniu skarżący podnieśli, że postanowieniem z dnia 30 września 2014 roku udzielono przybicia na ich rzecz nieruchomości objętej księgą wieczystą (...), a postanowieniem z dnia 12 stycznia 2015 roku przysądzono na ich rzecz prawo własności tej nieruchomości. Sąd Rejonowy, pomimo wniosku skarżących, nie wydał im odpisu postanowienia o przysądzeniu własności ze stwierdzeniem prawomocności. Skarżący zarzucają, że (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością K., która zaskarżyła postanowienie o udzieleniu przybicia (z dnia 30 września 2014 roku),

nie była uczestnikiem postępowania egzekucyjnego, a zatem nie przysługiwała jej legitymacja do złożenia środków zaskarżenia. Podmiot ten nie zaskarżył postanowienia z dnia 12 stycznia 2015 roku o przysądzeniu własności. Zdaniem skarżących środki zaskarżenia składane przez (...) Sp. z o.o. w K. nie powinny wpływać na stwierdzenie prawomocności postanowienia o przysądzeniu własności. Brak takiego stwierdzenia skutkuje niemożliwością ujawniania skarżących jako właścicieli nieruchomości i uniemożliwia im objęcie nieruchomości we władanie. Skarżący ponoszą straty związane z niemożnością prowadzenia działalności gospodarczej w nabytej nieruchomości. Nieruchomość niszczy, wskutek wadliwego nadzoru, który prowadzili dłużnicy. Sąd Rejonowy nie nadał również biegu wnioskowi skarżących o zmianę osoby zarządcy, co mogłoby doprowadzić do zapobieżenia jej degradacji.

Skarb Państwa – Prezes Sądu Rejonowego w Wadowicach wniósł o oddalenie obu skarg jako oczywiście bezzasadnych. Zarzucił, że postanowienie z dnia 25 stycznia 2015 roku o przysądzeniu własności uprawomocniło się dopiero w dniu 28 stycznia 2016 roku, a to z uwagi na kolejne zażalenia składane przez jednego z wierzycieli – (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Długotrwałość postępowania nie była w żaden sposób zawiniona przez Sąd, bowiem wynikała z wielości wnoszonych środków odwoławczych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Stosownie do treści art. 363 § 1 k.p.c. orzeczenie sądu staje się prawomocne, jeżeli nie przysługuje co do niego środek odwoławczy lub inny środek zaskarżenia. Na gruncie tego przepisu w orzecznictwie utrwalił się pogląd, aprobowany również w piśmiennictwie, wskazujący, iż środek zaskarżenia wniesiony po terminie, podobnie jak środek niedopuszczalny z mocy ustawy, nie rzutuje na uprawomocnienie się orzeczenia, które następuje z bezskutecznym upływem terminu do jego zaskarżenia, nie zaś w dniu wydania lub uprawomocnienia się postanowienia odrzucającego środek zaskarżenia z powodu uchybienia terminowi do jego wniesienia (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 kwietnia 2010 r., I BP 13/09, LEX nr 602180; z dnia 26 kwietnia 2002 r., IV CZ 45/02, LEX nr 560888; z dnia 12 czerwca 2012 r., III SPP 25/12, LEX nr 1274993; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2008 r., III CZP 131/07, Biul. SN 2008, nr 2 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1993 r., I CRN 19/93, OSNCP 1993, nr 11, poz. 205; z dnia 8 sierpnia 1995 r., II CRN 83/95, OSNC 1995, nr 11, poz. 167; w literaturze: J. Gudowski, Przegląd orzecznictwa SN z zakresu prawa cywilnego procesowego (za I półrocze 1993 r.), s. 68; M. Sychowicz, Z problematyki prawomocności orzeczeń w procesie cywilnym, s. 62 i n.; K. Piasecki, w: Kodeks, red. K. Piasecki, t. I, s. 1635).

Wpływu na moment uprawomocnienia się orzeczenia nie ma także złożenie wniosku o przywrócenie terminu, który został następnie oddalony lub odrzucony. Stosownie bowiem do art. 172 zd. 1 k.p.c., samo złożenie wniosku o przywrócenie terminu nie wstrzymuje ani postępowania w sprawie, ani wykonania orzeczenia. Dlatego przyjmuje się, że nie ma żadnej podstawy do uznania, że złożenie wniosku o przywrócenie terminu wstrzymuje uprawomocnienie się orzeczenia, lub gdy jest ono już prawomocne, niweczy ten skutek. W żadnym razie data uprawomocnienia się orzeczenia nie zależy od wydania postanowienia oddalającego wniosek o przywrócenie terminu do jego wniesienia lub dokonania czynności polegającej na usunięciu braków środka odwoławczego, jak również od daty prawomocności tego postanowienia (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 8 sierpnia 1995 r., II CRN 83/95, OSNC 1995, nr 11, poz. 167).

Podzielając powyższe stanowisko stwierdzić należy, że wniesienie w dniu 28 stycznia 2015 roku (data stempla pocztowego) przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w K. zażalenia na postanowienie z dnia 30 września 2014 roku o udzieleniu przybicia wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do jego wniesienia nie zniweczyło skutku prawomocności tego postanowienia. Jego wniesienie nie mogło tym bardziej wpłynąć na prawomocność wydanego w dniu 12 stycznia 2015 roku postanowienia o przysądzeniu własności, które wymagałoby odrębnego zaskarżenia. Są to bowiem dwa różne postanowienia, które w dacie złożenia pierwszego zażalenia już istniały, i które podlegały zaskarżeniu na odrębnych zasadach, a ich uprawomocnienie następowało nieważnie od siebie, według reguł określonych w przywołanym na wstępie art. 363 § 1 k.p.c.

Przepis ten reguluje formalną prawomocność orzeczenia w odróżnieniu od jego prawomocności materialnej. W nauce prawa prawomocność formalną określa się jako niezaskarżalność orzeczenia w drodze środka odwoławczego lub

innego środka zaskarżenia w toku instancji lub niemożność zmiany orzeczenia wynikającą z jego niezaskarżalności w drodze zwyczajnych i szczególnych środków zaskarżenia

Mając na uwadze powyższe rozważania nie sposób odeprzeć zarzutu skarżących, że z formalnego punktu widzenia wnoszone przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w K. środki zaskarżenia dotyczące postanowienia z dnia 30 września 2015 roku nie miały wpływu na prawomocność postanowienia z dnia 12 stycznia 2015 roku (przysądzenie własności), co do którego już w dniu 28 stycznia 2015 roku wpłynął wniosek o stwierdzenie prawomocności.

Odrębną kwestią mającą wpływ na ocenę przewlekłości postępowania jest natomiast to, że wniesione przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w K. w dniu 28 stycznia 2015 roku pismo z dnia 23 stycznia 2015 roku (k. 110 – 113) zawierało co prawda w swej treści zażalenie wyłącznie na postanowienie z dnia 30 września 2014 roku wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do jego wniesienia, ale w jego tytule, czego już nie dostrzegają skarżący, znalazło się również postanowienie z dnia 12 stycznia 2015 roku. Ta rozbieżność, pomiędzy tytułem pisma a jego treścią, niewątpliwie wymagała wyjaśnienia i dlatego nie można zasadnie przyjmować, by już w dniu 28 stycznia 2015 roku tj. w dacie złożenia wniosku o stwierdzenie prawomocności istniały podstawy do stwierdzenia prawomocności postanowienia z dnia 12 stycznia 2015 roku.

W literaturze przyjmuje się, że inną kwestią jest sama formalna prawomocność orzeczenia, a inną możliwość stwierdzenia tej prawomocności dopiero po uprawomocnieniu się postanowienia sądu o odrzuceniu środka zaskarżenia (por. M. Manowska: Komentarz do art. 363 Kodeksu postępowania cywilnego, Lex 2015). Wskazanie w tytule zażalenia wniesionego w dniu 28 stycznia 2015 roku również postanowienia z dnia 12 stycznia 2015 roku obligowało Sąd Rejonowy do wyjaśnienia tej kwestii. Dopóki ta kwestia nie została wyjaśniona, nie było podstaw do stwierdzenia prawomocności tego postanowienia. Wniesione w dniu 28 stycznia 2015 roku zażalenie pozostawało w otwartym terminie do zaskarżenia postanowienia z dnia 12 stycznia 2015 roku. Problem jednak w tym, że stosowne zarządzenie w zakresie sprecyzowania, czy skarżone jest również postanowienie z dnia 12 stycznia 2015 roku, zostało wydane dopiero w dniu 16 września 2015 roku (k. 185), a zatem niemal osiem miesięcy od dnia złożenia tego pisma. To zaś nie pozwala odeprzeć co do zasady zarzutu zaistnienia przewlekłości postępowania w sprawie.

Nie sposób również odeprzeć tego z zarzutów skarżących, w którym wskazują oni na nierozpoznanie ich wniosku o odjęcie zarządu, który wpłynął w dniu 17 listopada 2015 roku (k. 196) i został ponowiony w dniu 20 stycznia 2016 roku (k. 214).

W świetle powyższego Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie I sentencji na podstawie art. 12 ust. 2 powołanej ustawy, zgodnie z którym uwzględniając skargę, sąd stwierdza, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania.

Stosownie do treści art. 12 ust. 4 powołanej ustawy uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa sumę pieniężną w wysokości od 2000 zł do 20 000 zł. Żądane przez skarżących kwoty po 20 000 zł należy uznać za wygórowane. Nie cały bowiem okres opóźnienia w wydaniu postanowienia o przysądzeniu własności z klauzulą prawomocności obciąża bowiem Sąd. Nie sposób kwestionować ani samego wezwania do wyjaśnienia, czy skarżone jest to postanowienie, jak również zarządzenia dołączenia akt egzekucyjnych, w celu ustalenia sytuacji procesowej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.. Biorąc pod rozwagę powyższe okoliczności Sąd Okręgowy uznał, że kwota 2000 zł jest wystarczająca dla zrekompensowania skarżącym naruszenie ich prawa.

Wobec uwzględnienia skargi zwrotowi na rzecz skarżących, w trybie art. 17 ust. 3 ustawy, podlegały uiszczone tytułem opłaty od skargi kwoty 100 złotych.

SSO Renata Stępińska SSO Jarosław Tyrpa SSO Weronika Oklejak